

بررسی ارتباط خودمراقبتی و افسردگی در بیماران تحت درمان با همودیالیز نگهدارنده

موسی سجادی^۱ - علی اکبری^۲ - مجتبی کیان مهر^۳ - علیرضا عطاردی^۴

چکیده

زمینه و هدف: افسردگی شایعترین و مهمترین مشکل روانی بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه و به ویژه بیماران تحت درمان با همودیالیز می باشد که می تواند بر کیفیت زندگی، پذیرش درمان و سیر بیماری تأثیر منفی داشته باشد. با توجه به این که مشارکت بیمار در انجام فعالیتهای خودمراقبتی سبب کمک به استقلال و سازگاری بیشتر وی با بیماری می شود، این پژوهش با هدف تعیین ارتباط بین خودمراقبتی و افسردگی در بیماران همودیالیزی انجام شد.

روش تحقیق: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی (مقطعی) و از نوع همبستگی می باشد که در سال ۱۳۸۵ بر روی ۶۰ بیمار تحت درمان با همودیالیز بیمارستانهای امام رضا (ع) و ۱۷ شهرپور مشهد مقدس که به روش تصادفی خوشه ای انتخاب شدند، انجام گردید. ابزار جمع آوری داده ها مشتمل بر سه پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، خودمراقبتی و سنجش افسردگی مرکز مطالعات اپیدمیولوژیک افسردگی بود. اطلاعات پس از جمع آوری توسط نرم افزار SPSS با آزمونهای آماری همبستگی پیرسون، رگرسیون خطی، تائو بی کندال و کروسکال والیس در سطح معنی داری $p < 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین سنی افراد مورد مطالعه $42/6 \pm 12/3$ بود. بیشتر افراد مرد ($63/3$ درصد) بودند. $76/6$ درصد متاهل و $78/3$ بیکار بودند. از نظر تحصیلات $33/3$ درصد تحصیلات ابتدایی داشتند. یافته های پژوهش نشان داد بین خودمراقبتی و افسردگی یک ارتباط قوی و منفی وجود دارد. بدین ترتیب که با افزایش خودمراقبتی میزان افسردگی در بیماران کمتر می شود ($p < 0/01$ و $r = -0/59$). همچنین ارتباط معنی داری بین سطوح افسردگی و سطوح خودمراقبتی یافت شد ($p = 0/016$).

نتیجه گیری: بین خودمراقبتی و افسردگی در بیماران همودیالیزی ارتباط منفی وجود دارد. توصیه می شود جهت کاهش عوارض روانی و جسمی ناشی از درمان با همودیالیز به هر طریق ممکن از جمله آموزش زمینه را برای افزایش پیروی بیماران از رفتارهای خودمراقبتی مساعد نمود.

کلید واژه ها: افسردگی؛ خودمراقبتی؛ همودیالیز

افق دانش؛ فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد (دوره ۱۴؛ شماره ۱؛ بهار سال ۱۳۸۷)

پذیرش: ۱۳۸۷/۶/۱۸

اصلاح نهایی: ۱۳۸۷/۶/۴

دریافت: ۱۳۸۷/۱/۲۷

۱- نویسنده مسؤول؛ کارشناس ارشد پرستاری، مربی گروه پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

آدرس: گناباد - حاشیه جاده آسیایی - دانشگاه علوم پزشکی گناباد

تلفن: ۰۵۳۵-۷۲۲۳۰۲۸ نمابر: ۰۵۳۵-۷۲۲۳۸۱۴ پست الکترونیکی: sajjadim420@yahoo.com

۲- روانپزشک، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

۳- دکترای بیوفیزیک، استادیار گروه علوم پایه، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

۴- کارشناس ارشد اطلاع رسانی پزشکی، مربی گروه علوم پایه، دانشگاه علوم پزشکی گناباد